

Sarajevo, 01.06.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
25.05.2020.- 29.05.2020.

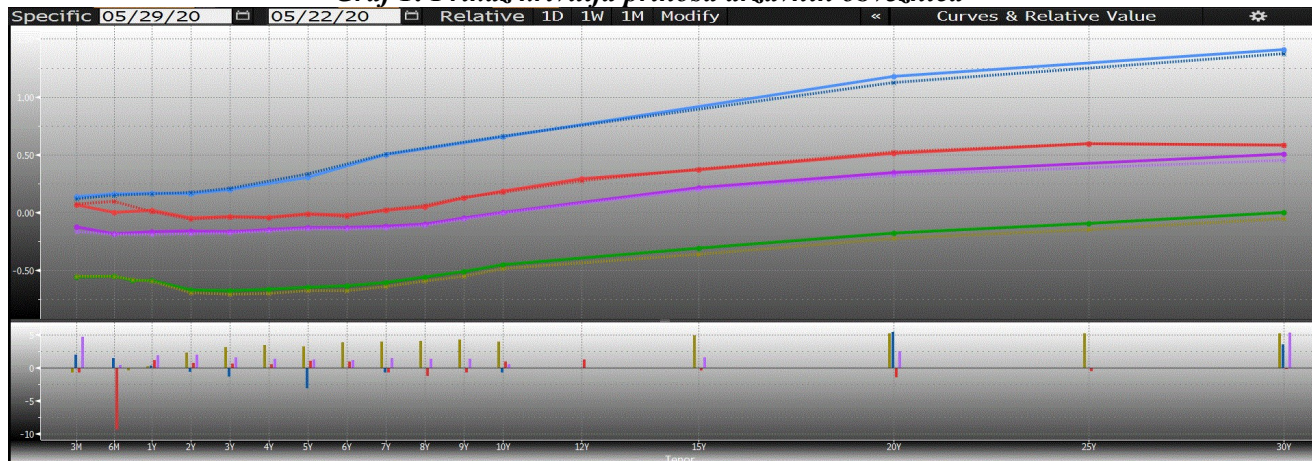
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	22.5.20	-	29.5.20	22.5.20	-	29.5.20	22.5.20	-	29.5.20	22.5.20	-	29.5.20
2 godine	-0,68	-	-0,66	↗	0,17	-	0,16	↘	-0,05	-	-0,04	↗
5 godina	-0,67	-	-0,64	↗	0,33	-	0,30	↘	-0,02	-	-0,01	↗
10 godina	-0,49	-	-0,45	↗	0,66	-	0,65	↘	0,17	-	0,18	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	22.5.20	-	29.5.20
3 mjeseca	-0,526	-	-0,521
6 mjeseci	-0,553	-	-0,553
1 godina	-0,568	-	-0,569

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 29.05.2020. godine (pune linije) i 22.05.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su uglavnom zabilježili smanjenje u odnosu prethodnu sedmicu. Izuzetak su bili prinosi njemačkih obveznica koji su povećani između 2 i 4 bazna poena. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica su zabilježili priličan pad od 12 do 16,5 baznih poena. Najveći uticaj na pad prinosa ovih obveznica imalo je objavljivanje detalja plana programa oporavka za EU sredinom protekle sedmice, čija bi ukupna vrijednost mogla da bude 750 milijardi EUR, od čega bi 500 milijardi EUR trebalo biti ponuđeno putem grantova, a ostatak od 250 milijardi EUR putem kredita s povoljnim kamatnim stopama. Najveće učešće u navedenom fondu trebalo bi da zauzme Italija u iznosu oko 82 milijarde EUR u hitnim pozajmicama te do 91 milijardu EUR kroz povoljne kredite. Odmah iza Italije je Španija, kojoj je namijenjen iznos od oko 77 milijardi EUR pozajmica te do 63 milijarde EUR kroz kredite. Navedeni program još uvijek treba da dobije podršku pojedinačnih članica EU, ali je ova vijest uticala na pad prinosa obveznica perifernih zemalja eurozone.

Protekle sedmice je objavljen podatak o naglom padu stope inflacije u maju, kako na nivou eurozone, tako i na nivou pojedinačnih članica ove regije. Izjave zvaničnika ECB su bile usmjerene ka fleksibilnosti inflatornog cilja, kao i potrebi dodatno labavijeg sistema korištenja finansijskih sredstava. Takođe, nakon podataka o slaboj inflaciji, povećana su očekivanja tržišnih učesnika da bi ECB na sjednici koja se održava 4. juna mogla da proširi paket stimulansa. Pored podatka o padu inflacije, u posmatranom periodu su objavljeni i finalni podaci o kretanju GDP-a, a koji su potvrdili očekivanja izražene kontrakcije za veći broj članica eurozone. Prema posljednjim objavljenim očekivanjima Ifo instituta, njemačka privreda bi ove godine mogla zabilježiti kontrakciju od 6,6% kao posljedica krize koronavirusa, a ponovni ekonomski rast od 10,2% se očekuje u 2021. godini.

Prema nepotvrđenim navodima moguće je da ECB nastavi s kupovinama državnih obveznica putem pomenutih programa, čak i ako Deutsche Bundesbank bude primorana da obustavi kupovine, uz mogućnost da se protiv Deutsche Bundesbank pokrene postupak zbog kršenja procedura. Takođe, Reuters je objavio da ECB radi na planovima nepredviđenih slučajeva kako bi se nastavio višebilionski program kupovina obveznica bez učešća Deutsche Bundesbank, ukoliko ista bude primorana da zbog odluke suda napusti učešće u ovim programima.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – Njemačka (kvartalno) final.	I kvartal	-2,2%	-2,2%	-0,1%
2.	GDP – Francuska (kvartalno) final.	I kvartal	-5,8%	-5,3%	-0,1%
3.	GDP – Austrija (kvartalno) final.	I kvartal	-	-2,6%	0,0%
4.	GDP – Italija (kvartalno) final.	I kvartal	-4,7%	-5,3%	-0,2%
5.	GDP – Finska (kvartalno) final.	I kvartal	-	-0,9%	-0,6%
6.	GDP – Belgija (kvartalno) final.	I kvartal	-	-3,6%	0,5%
7.	Stopa inflacije (prelim.) – EZ	MAJ	0,1%	0,1%	0,4%
8.	Temeljna stopa inflacije (prelim.) – EZ	MAJ	0,8%	0,9%	0,9%
9.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	APR	8,2%	8,3%	7,5%
10.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	MAJ	70,6	67,5	64,9
11.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	MAJ	-	51,1	79,5
12.	Ifo indeks poslovnog povjerenja	MAJ	78,5	79,5	74,2
13.	GfK indeks povjerenja potrošača	JUN	-18,0	-18,9	-23,1
14.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	MAJ	69	59	53
15.	Indeks povjerenja potrošača – EZ final.	MAJ	-	-18,8	-22,0
16.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	MAJ	89,0	94,3	100,1
17.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	MAR	-	-12,1%	-2,8%
18.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	APR	-14,0%	-6,5%	-1,2%
19.	Maloprodaja – Španija (G/G)	APR	-	-31,6%	-14,2%
20.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	APR	-	-0,5%	-0,3%
21.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	APR	-32,2%	-34,1%	-17,0%
22.	Stopa nezaposlenosti – Finska	APR	-	8,1%	7,3%

SAD

Tokom protekle sedmice objavljen je Fedov izvještaj o ekonomskim aktivnostima, poznatiji kao Beige Book, u kojem je naglašen nagli pad ekonomskih aktivnosti u svim regijama SAD od aprila do kraja maja, kako u proizvodnji i energetici, tako i u potrošnji. Predsjednik Fed-a iz Dalasa Kaplan je izjavio da zagovara dalje novčane stimulanse, kontrolu krive prinosa te obavezivanje da će pokretati inflaciju iznad 2% kako bi podržao ekonomski oporavak koji će potrajati do 2022. godine.

Predsjednik SAD Trump je naložio svojoj administraciji da počne s procesom eliminisanja privilegija prema Hong Kongu. Takođe je izjavio da će SAD prekinuti veze s WHO, kao i da namjerava da odgodi samit G7 do septembra te da pozove Rusiju, Južnu Koreju, Australiju i Indiju na godišnji sastanak.

Predsjednik Fed-a Powell smatra da su centralni bankari uvidjeli potrebu da u potpunosti koriste raspoložive alate s obzirom na to da je zatvorenost ekonomije pod uticajem COVID-19 uzrokovala i rast nezaposlenosti u SAD. Powell je, takođe, istakao da su do sada prešli brojne crvene linije, koje se ranije

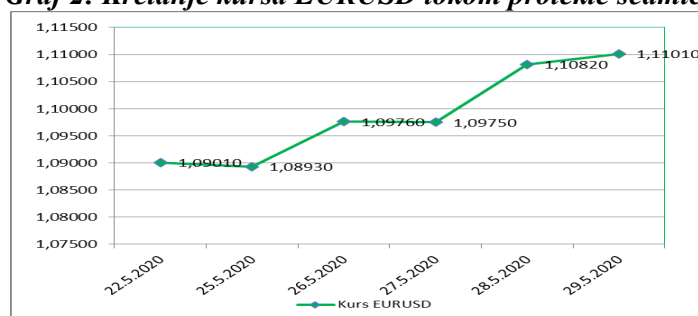
nisu prelazile. Powell je ranije izjavio da će program kreditiranja kompanija „Main Street Lending“ prve kredite odobriti u narednih nekoliko dana. Ranije je rok za ovaj program bio 1. juni ili ubrzo nakon toga.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks nacionalne aktivnosti Fed Čikago	APR	-3,50	-16,74
2.	FHFA indeks cijena kuća (M/M)	MAR	0,5%	0,1%
3.	Indeks novozapočetih kuća (M/M)	APR	-23,4%	0,6%
4.	Povjerenje potrošača	MAJ	87,0	86,6
5.	GDP (G/G) - 2. prelim. podatak	I kvartal	-4,8%	-5,0%
6.	Lična potrošnja (G/G) - 2. prelim. podatak	I kvartal	-7,5%	-6,8%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	23. maj	2.100.000	2.123.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. maj	25.680.000	21.052.000
9.	PCE deflator (G/G)	APR	0,5%	0,5%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast s nivoa od 1,0901 na nivo od 1,11010, što je najveći nivo zabilježen od 27. marta.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Glavni ekonomista BoE Haldane je izjavio da BoE nije ni blizu donošenja odluke o smanjenju kamatne stope ispod nule, što bi bio prvi put, a s ciljem pomoći Velikoj Britaniji da se izbori s krizom izazvanom virusom korona. Haldane je dodao da su ključni efekti koje BoE treba da razmotri, kada su u pitanju negativne stope, oni koji se tiču kreditora i zajmodavaca, u kojoj mjeri bi se ovo smanjenje odrazilo na njihove margine te kako bi uticalo na povjerenje u ekonomiji, šire posmatrano.

Financial Times je objavio vijest da će Velika Britanija vjerovatno bilježiti budžetski deficit od 5% u 2024. godini, kada se budu provodili naredni izbori u ovoj zemlji, a pod uticajem negativnih efekata COVID-19 koji su se odrazili i na javne finansije. Financial Times je naveo da je očekivanje ovog deficita rezultat njihovih modela predviđanja ekonomskog rasta.

Poslodavci u Velikoj Britaniji su postali manje pesimistični oko zapošljavanja i investiranja u ovom mjesecu, dok se vlada usmjerava ka olakšavanju mjera koje je uvela zbog koronavirusa, prema istraživanju koje je prenio BIS. Ministar finansija Sunak je obećao da će objaviti detalje plana sužavanja programa kojim se sada pokriva 80% plata za 8,4 miliona radnih mjesta. Ove promjene se uvode kako bi omogućile kompanijama da vrate na posao radnike koji su radili pola radnog vremena, ali je, takođe, vjerovatno da će se od kompanija zatražiti da pokriju veći procentualni dio plata. Četvrtina kompanija koje su obuhvaćene planom Vlade Velike Britanije nisu u mogućnosti da priušte bilo koje dodatne troškove za pokriće plata radnika, smatraju pojedine organizacije koje provode nezavisna istraživanja. U kontekstu približavanja roka za postizanje trgovinskog sporazuma nakon Brexita, koji je određen za 30. juni ove godine, zvaničnik EU za trgovinu Hogan je trgovinskom komitetu EU saopštio da se trenutno ne čini dovoljno progressa. Prema njegovom mišljenju, moguće je da je Velika Britanija zaključila da neće biti postignut sporazum. S druge strane, Barnier je istakao da se naredne sedmice nastavljaju pregovori s Velikom Britanijom koji će biti presudni za postizanje trgovinskog sporazuma između dvije strane.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	CBI maloprodaja	MAJ	-65	-50	-55
2.	Lloyds poslovni barometar	MAJ	-	-33	-32

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,89586 na nivo od 0,89948, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2173 na nivo od 1,2343.

JAPAN

Premijer Abe je istakao da je oživljavanje ekonomije najviši prioritet njegove vlade te će se odlučivati o drugom rebalansu budžeta kako bi se pomoglo pojedincima i kompanijama koji su pogođeni pandemijom. Abe je istakao da će ekonomske mjere koje se uvode biti finansirane prvim i drugim dodatnim sredstvima u budžetu u ukupnoj vrijednosti većoj od 200 biliona JPY. Reuters je objavio vijest da će Japan sastaviti novi paket podsticajnih mjera u iznosu od 1,1 biliona USD koji uključuje značajnu direktnu potrošnju. Novim paketom ukupan iznos koji Japan troši za borbu protiv koronavirusa iznosi 234 biliona JPY (2,18 biliona USD), što predstavlja oko 40% GDP-a Japana. Ovim bi navedeni paket bio među najvećim svjetskim fiskalnim paketima za borbu protiv uticaja koronavirusa, približavajući se veličini američkog programa pomoći u iznosu od 2,3 biliona USD. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ možda preduzeti više koraka kako bi ublažila ekonomski uticaj pandemije koronavirusa, kao i razmotriti program kontrole krive prinosa ukoliko to bude potrebno. Nakon toga BoJ je saopštila da će broj kupovina obveznica s dospeljećem od 3 do 5 godina tokom juna povećati na šest s prethodnih 5, koliko je kupovina zabilježeno u maju.

U mjesečnom izvještaju Vlade Japana istaknuto je da se ekonomija Japana pogoršava te da je u izuzetno teškoj situaciji pod uticajem pandemije koronavirusa. Procjena cjelokupnih ekonomskih aktivnosti je najpesimističnija od maja 2009. godine. Vlada je, takođe, smanjila izgleda o pitanju tržišta rada i korporativnih ulaganja.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

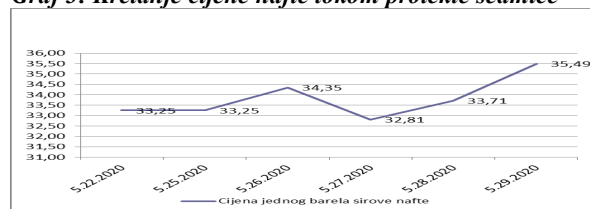
Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Vodeći indeks (final.)	MAR	83,8	84,7	91,9
2.	Koincidirajući indeks (final.)	MAR	90,5	90,2	95,4
3.	Indeks svih industrijskih aktivnosti	MAR	-3,9%	-3,8%	-0,7%
4.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final.	APR	-48,3%	-48,3%	-40,7%
5.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	APR	-10,6%	-14,4%	-5,2%
6.	Građevinske porudžbine (G/G)	APR	-	-14,2%	-14,3%
7.	Maloprodaja (G/G)	APR	-11,2%	-13,7%	-4,7%
8.	Stopa nezaposlenosti	APR	2,7%	2,6%	2,5%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 117,32 na nivo od 119,77. JPY je blago deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 107,64 na nivo od 107,83.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 33,25 USD (30,50 EUR). Tržište nafte je u ponedjeljak bilo zatvoreno zbog praznika. U utorak je cijena nafte zabilježila rast pod uticajem povećanog povjerenja da će proizvođači slijediti preuzeta obavezivanja o smanjenju proizvodnje nafte, dok se tražnja za ovim energentom postepeno povećava kako se ekonomije ponovo otvaraju. Već narednog dana, nakon što su objavljeni iznenađujući rezultati o rastu zaliha nafte u SAD u prethodnoj sedmici, a tenzije na relaciji Kina-SAD pojačale pesimizam, došlo je do pada cijene nafte. EIA je objavila da su zalihe nafte povećane za 7,9 miliona barela na 534,4 miliona barela. Analitičari s Wall Streeta su očekivali da bi zalihe nafte mogle biti smanjene za 1,6 miliona barela. OPEC+ će diskutovati o kratkom produženju trenutnog smanjenja obima proizvodnje, jer kartel razmatra da održi sastanak u narednih nekoliko dana, do 4. juna. Postoji mogućnost da OPEC+ razmotri produženje trenutnog smanjenja proizvodnje za 1 do 3 mjeseca, a s obzirom na to da se situacija na tržištu nafte brzo mijenja, prednost je u poduzimanju kratkoročnih mjera bez narušavanja balansa na tržištu. OPEC+ je ranije u aprilu donio odluku o rekordnom smanjenju obima proizvodnje nafte za 9,7 miliona barela dnevno, što je oko 10% globalnog outputa s ciljem povećanja cijene nafte koji je uslijedio nakon oštrog pada tražnje kao rezultat zatvaranje ekonomije usljed pandemije. Smanjenje obima proizvodnje od strane OPEC+ i drugih proizvođača koji nisu članice ovog kartela (SAD i Kanada) je uticalo na rast cijene nafte ka nivou od 35 dolara po barelu. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 35,49 USD (31,97 EUR). Na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 6,74%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.734,68 USD (1.591,30 EUR). Do sredine protekle sedmice cijena zlata je bilježila smanjenje pod uticajem postepenog otvaranja ekonomija, što je pojačalo tražnju za rizičnijom aktivom. Sredinom sedmice cijena zlata je ponovo počela da bilježi rast kada je iz SAD saopšteno da više ne mogu da priznaju da Hong Kong uživa političku autonomiju od Kine, čime su se intenzivirale tenzije između ove dvije ekonomije. S druge strane, Kina je upozorila SAD da se ne miješaju u njihove unutrašnje poslove. Nastavak geopolitičkih tenzija uticao je na rast cijene zlata. Predsjednik SAD Trump je naložio svojoj administraciji da počne sa procesom eliminisanja privilegija prema Hong Kongu. Takođe je izjavio da će SAD prekinuti veze s WHO, kao i da namjerava da odgodi samit G7 do septembra te da pozove Rusiju, Južnu Koreju, Australiju i Indiju na godišnji sastanak. Ovakve okolnosti, posebno pojačane tenzije na relaciji Kina-SAD, potaknule su investitore ka ulaganju u sigurnije aktive. Doprinos pojačanom ulaganju u sigurne investicije dale su i izjave predsjednika Feda Powella koji je izjavio da puni ekonomski oporavak od COVID-19 nije moguć dok građani ne povrate povjerenje za nastavak života nakon pandemije. Proizvodnja zlata u Australiji je smanjena za 12% u prvom kvartalu tekuće godine. Tačnije, došlo je do smanjenja proizvodnje na 77 tona sa rekordne proizvodnje iz četvrtog kvartala 2019. godine koja je iznosila 87 tona. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.730,27 USD (1.558,66 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 0,25%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

